Dekada bez sosny. Jak żyć?

Category: natura,NEWS
written by Marek | 4 stycznia 2022

4 stycznia 2012 roku w lokalnej prasie mogliśmy przeczytać o “zaginięciu” 200 letniej sosny w Czarnowcu.
Oto część archiwalnego news`a z portalu moja-ostroleka.pl:

“Okazała sosna, rosnąca jeszcze do niedawna w Czarnowcu (gm. Rzekuń), wywołała spore zamieszanie nie tylko we wsi, ale także w urzędach.
Sprawa ujrzała światło dzienne, gdy 5 stycznia do naszej redakcji dotarł anonimowy list. Jego nadawcy napisali, że jeszcze dzień wcześniej – 4 stycznia w centrum wsi Czarnowiec, ok. 3-4 m od budynku świetlicy wiejskiej, rosła piękna sosna. Jej wiek przez wielu mieszkańców oceniany był na ok. 200 lat.

Po dziesięciu latach odnajdują się w archiwach dokumenty z oceną rzeczoznawcy.
Pan mgr inż. Tomasz Zych, Biegły Sądowy z zakresu leśnictwa, drzewnictwa i łowiectwa wydał opinię, którą prezentujemy w poniższych skanach:

Opinia Biegłego Sądowego z zakresu leśnictwa, drzewnictwa i łowiectwa mgr inż.Tomasza Zycha wykonana w dniu 06 .12.2011 r. dla Urzędu Gminy Rzekuń dotycząca oceny stanu zdrowotnego sosny zwyczajnej (*pinus silvestris*) rosnącej w Czarnowcu, jej walorów estetycznych, położenia i ewentualnego zakwalifikowania na pomnik przyrody.

Opinię sporządziłem w oparciu o:

- umowę-zlecenie z dnia 15.11.2011r. zawartą pomiędzy Urzędem Gminy Rzekuń reprezentowanym przez Wójta Gminy Pana Stanisława Godzinę a Tomaszem Zychem. Umowa zawiera zakres prac do wykonania przez T. Zycha, termin jak i wysokość wynagrodzenia za tę pracę.
- wizję lokalną na gruncie, wykonane pomiary i zdjęcia.
- Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Zgodnie z umową-zleceniem z dnia 15.11.2011r. miałem ocenić sosnę zwyczajną (pinus silvestris) rosnącą we wsi Czarnowiec, gmina Rzekuń, powiat ostrołęcki. Przedmiotem oceny miało być: określenie miejsca w którym rośnie drzewo, określenie wieku, obwodu w cm na wysokości 1,3 metra od powierzchni gruntu, wysokości, stanu zdrowotnego, wpływu drzewa na otoczenie, możliwości zakwalifikowania na pomnik przyrody. Miałem również wykonać dokumentację fotograficzną.

Sosna zwyczajna (*pinus silvestris*) rośnie we wsi Czarnowiec, około 15 metrów od skraju drogi przebiegającej przez tą wieś, w odległości 3,40 m od budynku świetlicy wiejskiej, będącej obecnie w remoncie. Zdjęcia sosny przedstawiam poniżej.

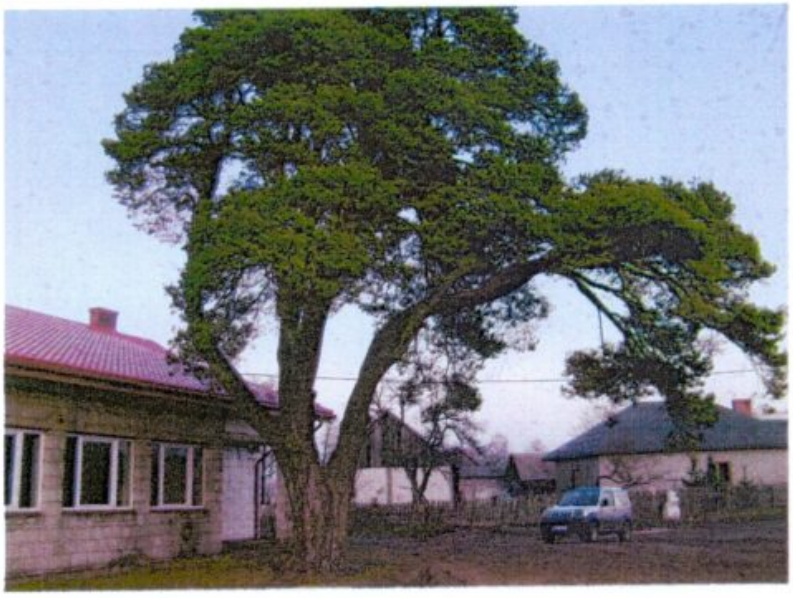

skan 4.01.2022 Czarnowiec.pl (MS)

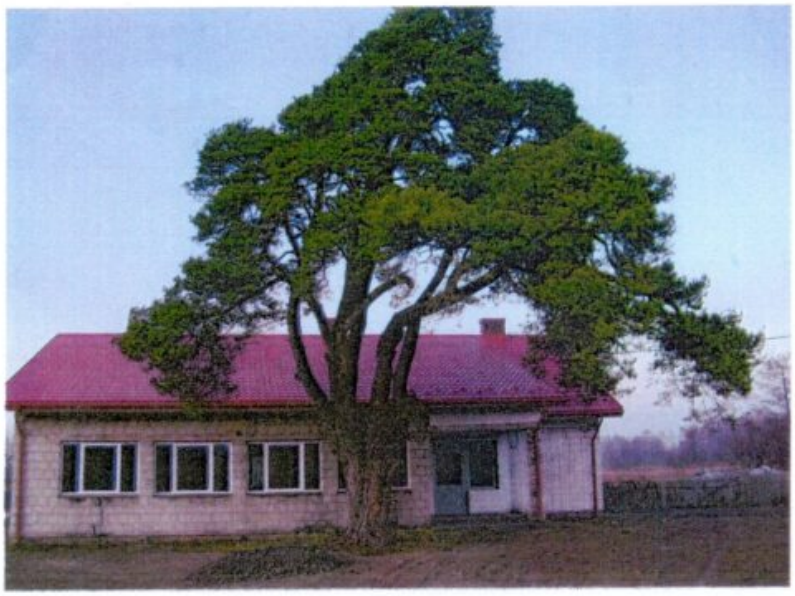

Sosna zwyczajna przedstawiona na zdjęciach jest w wieku około 70 do 90 lat. Bez dokładnych badań polegających na wkręcaniu specjalistycznych świdrów w pień drzewa nie da się określić dokładnego wieku. Obwód na wysokości 1,30 m wynosi 336 cm. Wysokość drzewa pomierzona specjalistycznym wysokościomierzem optycznym PM-5/1520 firmy Suunto wynosi 21,5 m.
Pień drzewa od wysokości 1,70 m posiada siedem grubych odnóg. Korona drzewa jest dość zdrowa, ma szerokość około 11,0 m, igły korony są żywo zielone.

Stan zdrowotny drzewa określam jako średni a nawet niepewny. Drzewo od strony ulicy posiada dużą zabitkę, w środku pnia zmurszałą. Zabitka jest to część pnia drzewa pozbawiona kory. Są zabitki zdrowe a więc np. mechaniczne odarcia kory lub np. spowodowane przez wyładowania atmosferyczne. Są też zabitki zmurszałe, zaatakowane przez grzyby rozkładające łyko i drewno. Z reguły pojawienie się murszu doprowadza do opanowania drewna przez owady. Tak też jest w tym przypadku. Zepsuta zabitka ma wymiary 1,30 m wysokości i średnio około 18,0 cm szerokości. Powstała ona prawdopodobnie na skutek ścięcia w przeszłości ósmej, istniejącej kiedyś odnogi. Została ona ścięta niezbyt fachowo. Rzaz ścinający został poprowadzony równolegle do ziemi i w związku z tym woda deszczowa stagnowała na jego powierzchni powodując stopniowe psucie się drewna w tym miejscu. Mursz sięga głęboko w pień drewna.
Na pobocznicy pnia są widoczne otwory wlotowe i wylotowe owadów.
Oceniając wpływ drzewa na otoczenie mogę stwierdzić, że usytuowanie drzewa w odległości 3,40 m nie jest zbyt fortunne. Korona drzewa sięgająca na dach budynku będzie powodowała opad igieł i gałęzi. Może to skutkować uszkodzeniem dachu, zapychaniem rynien i w związku z tym ponoszeniem ciągłych kosztów. Występujące coraz częściej huraganowe wiatry mogą spowodować odłamanie konarów, pękniecie pnia i uszkodzenie budynku stanowiące zagrożenie dla przebywających tam ludzi. Wysokie, pojedyncze drzewo może powodować wyładowania atmosferyczne w tym miejscu. Korzenie drzewa mogą powodować uszkodzenie fundamentów budynku, płyt chodnikowych itp. Poniżej przedstawiam zdjęcia

skan 4.01.2022 Czarnowiec.pl (MS)

uszkodzonego przez grzyby i owady pnia sosny.

skan 4.01.2022 Czarnowiec.pl (MS)

Możliwość uznania tej sosny za pomnik przyrody istnieje. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody dopuszcza taką możliwość. Art. 28 mówi: Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy .....
Kryteria uznawania drzew za obiekt chroniony nie są jednak precyzyjne. Ministerstwo Środowiska opracowało w 2005 r. rozporządzenie określające kryteria uznawania poszczególnych tworów przyrody za pomniki przyrody. Punkt 1 tego rozporządzenia brzmi: „ Za pomniki przyrody uznaje się drzewa lub krzewy wyróżniające się osiągniętym wiekiem lub rozmiarami spośród drzew i krzewów tego samego gatunku występujących na obszarze działania organu ustanawiającego pomnik przyrody."
Obwód tej sosny spełnia kryteria – ma ona 336 cm gdy minimalny zalecany wymiar to 250 cm.
Jeśli chodzi o zdrowotność tj. kondycję drzewa według tzw. skali Pacyniaka i Smolskiego kwalifikuję to drzewo w/g punktu 5.3. drzewo mające w 50% obumarłą koronę lub pień.

Podsumowują powyższe dywagacje, mają do wyboru usunięcie chorego, zagrażającego otoczeniu drzewa czy ustanowienie go pomnikiem przyrody wybrałbym rozwiązanie pierwsze. Posadzenie wokół pięknej, wiejskiej świetlicy ciekawej zieleni tj. ładnych krzewów i niskich drzew skutkowałoby dobrym efektem końcowym.

BIEGŁY SĄDU [illegible]
w Ostr[illegible]
z zakresu Leśnictwa [illegible]
mgr inż. [illegible]
07-410 Ostrołęka, ul. [illegible]
tel.(0-29) 760 3[illegible]

skan 4.01.2022 Czarnowiec.pl (MS)

Na poniższych zdjęciach sosna z lat 2009, 2010, 2011…
Czy było piękniej? Czy bez sosny jest lepiej czy gorzej?
Ocenę pozostawiamy Państwu.

Foto: Pijący_mleko, Norbert Siemiątkowski, Witold Pochopień.

Krzyż przydrożny ustawiony w 2010 roku. W tle sosna. Budowniczy krzyża Eugeniusz Łępicki. fot. Bogumiła Dzwonkowska.

Na zaprezentowanym obrazku widać jak przez lata nie szanowano drzewa, a wręcz umyślnie, bądź bezmyślnie niszczono drzewo. Na dole pnia widać obciętą korę (z premedytacją) i wbicie uchwytu do rynny. Czy to oznaczało,

że na tej sośnie będą montowane rynny? Nie. Ten uchwyt został wbity aby psy podczas szczepienia przeciwko wściekliźnie przy świetlicy było gdzie przywiązać. Na zdjęciu z nr 106 widzimy byłego Sołtysa Rzekunia i radnego jednocześnie Pana Sławomira Wysockiego, który prawdopodobnie nie miał nic wspólnego z wycięciem sosny. Szykował się do zwycięstwa wśród samorządowców na wyścigu kolarskim MTB dnia 18 czerwca 2011 roku.

Dyrektor WORD-u ostrołęckiego Dariusz Mierzejewski zbiera kupony konkursowe – najlepszy otrzymał rower!

Sędzia Główny zawodów, Ryszard Mikulski – Czarnowiec.

od lewej: Piotr Nabiałek, Krzysztof Chojnowski.

Na starcie/mecie 2. Biegu Ulicznego w Czarnowcu.

Podium dekorował ówczesny Przewodniczący Rady Gminy Rzekuń Kazimierz Jastrzębski, który był również sponsorem biegu.

Tadeusz Milewski i Kazimierz Jastrzębski pilnują mety

od lewej: Wiesław Sacharski właściciel Hurtowni Centrum, Janusz Jaśkiewicz

Dyrektor w MOSiR Ostrołęka, Norbert Siemiątkowski z kamerą, Kazimierz Jastrzębski.
Na podium:
1 – Przemysław Dąbrowski
2 – Damian Świerdzewski
3 – „mistrzu” Mirek Wilkowski

Dziewczyny na pudle: od lewej, Luiza ..., Anna Domian, Katarzyna Kołakowska

Przed startem…

Wojtek Dudkowski pokazuje swoim wychowankom do kogo mają się uśmiechać